

Vždy mě lákalo tajemství vesmíru

O své výstavě Na obloze a pod ní v pražské Nové síni mluví malířka a textilní výtvarnice **Jitka Štenclová** jako o dárku k půlkulatínám. Do 7. ledna zde představuje svou nejnovější tvorbu. Inspirací k některým dílům se však staly i práce vytvořené v minulosti.

BLANKA FRAJEROVÁ

LN Kdy jste znovuobjevila někdejší motivy?

Stalo se to v loňském roce v Litoměřicích, kde jsem měla samostatnou výstavu v Severočeské galerii výtvarného umění. Vedle obrazů zahrnovala i kresby, kterým se také věnuji mnoho let. Dvě kresby na černém papíře, staré alespoň 20 let, vzbudily překvapivě velký zájem i u odborného publika. To mne natolik povzbudilo, že jsem se rozhodla v podobném duchu pokračovat. Vznikl tak poměrně velký soubor kreseb na černém papíře s jakousi kosmickou tematikou. Ta se mi ovšem už dávno postupně vkrádala i do obrazů.

Původně jsem letos zamýšlela vystavit průřez ze své tvorby posledních deseti let. Ale poté, co jsem kresby ukázala kurátorovi výstavy Richardovi Drurymu, který sleduje mou tvorbu léta a zná mé výtvarné myšlení jako málokdo, jsme se společně rozhodli, že moje současná výstava půjde směrem, v němž se mísí geomet-

Mezník. Každá nová výstava je pro Jitku Štenclovou předělem v její tvorbě.

FOTO MAFRA - FRANTIŠEK VLČEK

rie vnějšího i vnitřního světa s kosmickými prvky. Převážná většina z vystavených prací vznikla na jaře tohoto roku.

LN Z jakého důvodu právě vesmír, tak málo ženské téma?

Proč by vesmír nemohl zajímat ženy? Naopak, tajemství univerza mne vždy velice lákalo, asi jako každého. Nespoutaný prostor, nekonečné dálky, pohyby

planet po oběžných drahách, vzniky a zániky, mysterium života. Krása vesmírných těles. Vždyť ve druhé polovině dvacátého století došlo k tolika průlomům v dějinách lidstva, že si to nikdo před tím snad ani nedokázal představit. Družice obletěla Zemi, první člověk ve vesmíru, první lidé na Měsíci. Všechny zprávy o tomto dění jsem v mládí doslova hltala.

LN Co vás láká na vesmíru ve spojení s uměním?

Určitě zmíněné tajemství, neprobádanost toho obrovského, snad nekonečného prostoru, překvapení, které na nás třeba ještě čeká. Možnosti barev a světla, propojení reálného a záhadného, příležitost obohatit geometrické tvary o myšlenku a cit... Podvědomě do něho samozřejmě vstupuje i dění kolem nás, zprávy

z médií, celospolečenské události, osobní zážitky. Proto tematika vybraných obrazů nakonec není inspirovaná jen vesmírem, ale odrážejí se v nich i aktuální „pozemské“ vlivy a pocity. V žádném případě nejde o prvoplánové popisné sdělení, ale o přetavení představ a prožitků do svébytného způsobu mého vlastního vyjadřování.

LN Vaše velká rodina s několika vnoučaty se do vaší tvorby vůbec nepromítá?

To by ani nešlo, aby se nějakým způsobem v mé tvorbě neodrazila. Někdy skrytě a občas i prvoplánově. V době, kdy bylo na cestě naše sedmé vnouče, vznikl velký obraz s názvem *Sedm*. Je na něm veliké žlutočervené vejce a šest menších červených, která plují po zelené cestě. Ta zelená cesta podvědomě naznačuje, že to ještě asi nekončí, že třeba v budoucnu přibudou další. A když jsme očekávali příchod našeho devátého vnoučete, vznikl obraz s názvem *Devět*. V současné době už máme vnoučat deset.

LN Podle čeho jste se rozhodovala, co z letošní tvorby v Nové síni vystavíte?

Podle prostoru galerie, který nakonec vždy rozhodne, kolik děl „unese“, podle zkušeností kurátora Druryho a podle své intuice. Připraveno jsem měla více než dvacet obrazů a spoustu kreseb. Je to vždy velký boj mezi tím, co všechno bych ráda ukázala, a tím, co divák ještě nezahltí, abych mu nevzala možnost každý obraz či kresbu zažít.

LN Když začínáte obraz, máte v hlavě prvotně tvar, nebo barvu?

Než začnu malovat, často mám už v duchu určitou vizi, jež zahrnuje obojí. Je to různé, záleží na tom, jestli už pokračuji v nějakém cyklu, pak se snažím navázat a pokud možno udržet způsob malby a přednesu, nebo začínám zcela nový myšlenkový proces. Někdy začínám vymezením tvaru a určením celkové kompozice obrazu a v tu chvíli už mám většinou jasno i o barevné skladbě. Barva u mě hraje velmi důležitou roli.

LN Jak mají vaše obrazy a kresby diváci číst?

Nechat je na sebe působit, neinterpretovat je za každou cenu rozumově a chvíli se před nimi zastavit. Pokud nastane ta šťastná chvíle, že některého diváka moje tvorba osloví, je to pro mne malý zázrak a veliká radost zároveň.

LN Chcete dál prohlubovat stávající témata, nebo cítíte čas posunout se jiným směrem?

To se uvidí po výstavě. Každá expozice představuje v mé tvorbě určitý mezník. Zjistím, jak mé obrazy v tom kterém prostředí působí, jestli se najde dostatečný počet spřízněných duší, ke kterým má práce promlouvá, zda si ještě něco dalšího uvědomím, jak na mne budou působit vnější vlivy. To všechno dohromady je koktejl mnoha impulzů ke změně a já se ráda nechám překvapit, kam se pak má tvorba bude sunout dál.

Autorka je publicistka